

Opinnäytetyö (AMK)

Myyntityön koulutusohjelma

Rahoitus- ja vakuutuspalvelut

2012

Patrik Ekebon

PIENTEN YRITYSTEN KASVUN RAHOITTAMINEN

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Patrik Ekebon

PIENTEN YRITYSTEN KASVUN RAHOITTAMINEN

Yrittäjyys on Suomen elinkeinoelämälle erittäin tärkeää. Suomessa toimivista yrityksistä peräti 95 prosenttia työllistää alle 10 henkilöä. Yritystoimintaan liittyy olennaisesti toiminnan ja investointien rahoitus, ja markkinoilla on tarjolla runsaasti erilaisia rahoitusvaihtoehtoja. Talouden epävarmoina aikoina rahoituksen saaminen on tiukentuneen sääntelyn myötä vaikeutunut, ja yleinen epävarmuus latistaa yritysten intoa kasvuun ja investointeihin.

Tämä opinnäytetyö tehdään toimeksiantona suomalaiselle finanssialan toimija X:lle. Työn tavoitteena on tutkimuksen keinoin selvittää X:n maantieteellisen liiketoiminta-alueen yritysten näkemyksiä liittyen rahoituslähteisiin, taloustilanteeseen, pankkien toimintatapoihin ja käytössä oleviin rahoitusratkaisuihin.

Tutkimuksen teoreettinen viitekehys käsittelee pienyrittäjyyttä, kasvuyrittäjyyttä ja liiketoiminnan kasvattamista. Lisäksi käsitellään yleisimpiä rahoitusmuotoja ja markkinoilla toimivia toimijoita sekä instituutioita. Rahoituksen vastineeksi tulevia vakuuksia käsitellään pintapuolisesti.

Empiirinen osa tässä tutkimuksessa toteutettiin kyselytutkimuksena, käyttäen apuna sähköistä kyselylomaketta, joka on välitettävissä sähköpostin välityksellä kohderyhmälle. Kysely toteutettiin käyttäen Googlen tarjoamaa Documents-palvelua, joka mahdollistaa kyselylomakkeiden teon, lähettämisen sekä lomakkeisiin liittyvien kaavioiden piirtämisen ja taulukkolaskennan. Riittävän kattavia vastauksia tuli yhteensä 15 kappaletta eri toimialoilla toimivilta erikokoisilta yrityksiltä. Kysely kohdistui Kaarinan kunnan alueelle.

Tutkimustulokset kertovat, että talouden epävarma tilanne heijastuu Kaarinan kunnan alueella toimivien yritysten toimintaan, ja tämä on selkeä trendi vastaajien keskuudessa. Vastaajayrityksistä usea oli kuitenkin jo kasvattanut liiketoimintaansa tai vaihtoehtoisesti suhtautuu investointeihin varovaisen positiivisesti. Tutkimus osoittaa, että pankit ovat tärkeimpinä rahoittajina Suomen pienyrityksille elintärkeitä yhteistyökumppaneita. Toimeksiantajalle tutkimustulokset antavat näkökulmaa Kaarinan kunnan alueen yrittämisen ilmapiiriin ja olosuhteisiin.

ASIASANAT:

Yritysrahoitus, pienyrittäjyys, investoinnit, kasvuyrittäjyys, finanssimarkkinat

Patrik Ekebon

FINANCING THE GROWTH OF SMALL ENTERPRISES

Entrepreneurship is vital to the Finnish business life. No less than 95 percent of Finnish small businesses employ less than ten employees. The financing of investments and operation is essential to entrepreneurship and many different options for financing are available for most small businesses in the market. During the current unstable economical situation the tightening regulation of the financial sector has made the supply of financing increasingly difficult. Also the general insecurity has decelerated small businesses willingness of making investments.

This thesis is made as an assignment for a Finnish financial company X. The aim of the thesis work is to find out how the small businesses on a certain geographical area comprehend the current economical situation, different sources of finance and the current operators on the financial market. The theoretical framework of this thesis consists of entrepreneurship and the spirit and willingness of growth in the small business sector, according to different definitions. In addition, the most common sources of finance and financial operators are under supervision. Guarantees and warranties are presented superficially.

The case study was executed by using an enquiry that was easily forwarded to recipients via e-mail. The form was created by using the Documents-service provided by Google. This particular tool allows the creation, editing and sending of form sheets. In addition the tool can be used to create charts and spreadsheets. 15 comprehensive answers were received from small businesses which varied in terms of size and business domain. The enquiry was targeted to area of Kaarina municipality.

The results indicate that the uncertain economical situation reflects to the everyday life of small businesses in the Kaarina municipality area. Insecurity is an obvious trend throughout the study. Despite the insecurity many respondents had already made investments or considered them possible in the nearby future. The study shows that the banking sector is a vital co-operator for small enterprises and is the most common provider of financing despite the tightening regulations. For financial company X the study provides viewpoints and information considering the area of Kaarina municipality.

KEYWORDS:

Entrepreneurship, financing, investments, growth, financial market

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 PIENTEN YRITYSTEN KASVUN RAHOITTAMINEN	8
2.1 Pienen yrityksen määritelmä	8
2.2 Kasvuyrityksen määritelmä ja yrittäjän kasvuhaluus	9
2.3 Yrityksen perinteiset rahoituslähteet ja kasvun rahoitus	14
2.4 Pienten yritysten yleisimmin käyttämät rahoitusinstrumentit	17
3 CASE: PIENTEN YRITYSTEN RAHOITUSLÄHTEET: NYKYTILANNE JA TULEVAISUUS KAARINAN-PIIKKIÖN ALUEELLA	24
3.1 Kyselytutkimuksen toteutus	24
3.2 Tutkimustulokset	25
4 JOHTOPÄÄTÖKSET	35
LÄHTEET	38

LIITTEET

- Liite 1. Saateviesti
- Liite 2. Kyselylomake

KUVAT

Kuva 1. Pienyritysten lukumäärä 1999-2003	10
Kuva 2. Työnantajayrittäjien ja yksinyrittäjien määrän kasvu 2000-luvulla	11
Kuva 3. Kasvuyritykset liikevaihdon kehityksen mukaan päätoimialoittain	12
Kuva 4. Yrityslainakannan kasvu 2005-2010	16
Kuva 5. Yrityslainakannan kasvua euroalueella 2005-2010	17
Kuva 6. 12 kuukauden Euribor-koron kehitys	18
Kuva 7. Rahoituslimiitin perusajatus	20
Kuva 8. Vastanneiden yritysten liikevaihdon suuruus	26
Kuva 9. Vastanneiden yritysten henkilöstön määrä	27
Kuva 10. Vastajayritysten näkemys taloustilanteesta	28
Kuva 11. Yritysten rahoituslähteet	31

KÄYTETYT LYHENTEET JA SANASTO

Pk-yritykset	Pienet ja keskisuuret yritykset. (Tilastokeskus 2011)
EK	Elinkeinoelämän keskusliitto (Elinkeinoelämän keskusliitto 2006)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö
Euribor	Viitekorko, jolla pankit tarjoavat lainaa toisilleen euromääräisillä rahamarkkinoilla. Julkaistaan päivittäin ja koron määrittää European Banking Federationin määrittämä joukko pankkeja.

1 JOHDANTO

Yrittäjyys ja etenkin pienyrittäjyys ovat toistuvasti otsikoissa, kun käsitellään Suomen menestymistä ja kilpailukykyä taloudellisesta näkökulmasta. Yrittäjyys on kansantaloudelle merkittävää. Suomessa toimii yli 320 000 yritystä, ja näistä lähes 95 % työllistää alle 10 henkilöä. Nämä pienet yritykset muodostavat siis oleellisen osan Suomen hyvinvoinnista ja palkkatuloista.

Yrittäjyyteen on monia syitä, kuten itsensä työllistäminen ja halukkuus määritellä oma työtahtinsa ja -taakkansa. Valtaosalla pienistä yrityksistä ei välttämättä ole halukkuutta laajentua ja kasvaa, tai edes siihen vaadittavia taloudellisia resursseja. Osa yrityksistä haluaa kuitenkin määrätietoisesti viedä toimintaansa eteenpäin investointien ja laajentumisen keinoin. Tässä työssä tarkastellaan, mitä rahoituslähteitä ja –instrumentteja kasvuhaluilla yrityksillä on, ja millaisia odotuksia ja toiveita yrityksillä on markkinoilla jo toimivia rahoituslaitoksia kohtaan.

Toimeksianto opinnäytetyöhön on saatu suomalaiselta finanssialan yritys Pankki X:ltä. Työn tavoitteena on tuoda toimeksiantajalle keinoja kilpailuun pienten kasvuyritysten rahoituksesta, ja tutkimuksen tulosten avulla tukea mahdollista tuotekehitystä. Yrityksiä voidaan jaotella eri kokoluokkiin taseen, liikevaihdon ja henkilöstömäärän perusteella. Tämä opinnäytetyö tehdään pienten kasvuyritysten näkökulmasta. Työnantajan intresseissä on kehittää yritysasiakasliiketoimintaansa myös Turun ulkopuolisilla talousalueilla, joten tässä työssä tarkastelussa on Kaarinan ja Piikkiön alueen toimijoita.

Työn teoriaosuudessa käsitellään jo olemassa olevia rahoituslähteitä, joita investointi- ja kasvuhaluinen yrittäjä voi mahdollisesti käyttää, sekä yleisesti pien- ja kasvuyrittäjyyttä ja niiden määritelmiä. Koska työ tehdään toimeksiantona, voidaan työssä käyttää esimerkkeinä toimeksiantajayrityksen omia rahoitusinstrumentteja. Lisäksi tutkimuksessa tarkastellaan myös muiden markkinoilla toimivien rahoituslaitosten vastaavia tuotteita. Tarkasteltavat rahoitusvälineet on kuitenkin rajattu perinteisiin pääasiassa investointeihin

tarkoitettuihin rahoituslähteisiin, kuten velkakirjalainoihin, rahoituslimiittiin ja osamaksurahoitukseen, joita on saatavilla tämän hetken suurimmilta finanssialan toimijoilta. Lisäksi teoriaosassa luodaan katsaus yritysten luottojen vakuuksiin. Teoriaosuuden muina lähteinä käytetään finanssialaan ja yrittäjien rahoitukseen liittyvää kirjallisuutta.

Työn empiirinen osa toteutetaan yhteistyössä Pankki X:n kanssa. Tutkimus tehdään kvalitatiivisena tutkimuksena, ja tutkimusaineisto on tarkoitus muodostaa pieniin yrityksiin kohdistuvien kyselytutkimusten tulosten perusteella. Tutkimukseen valittavat yritykset toimivat Kaarinan kunnan alueella, käsittäen käytännössä Kaarinan ja Piikkiön alueet.

Haastatteluissa pyritään selvittämään, mitä odotuksia, toiveita, kehitysehdotuksia ja kritiikkiä kasvuhaluisilla yrityksillä on markkinoilla toimivia rahoituslaitoksia kohtaan, ja miten edellä mainittuja asioita voitaisiin käyttää tukena ja apuna kilpailussa pienyrittäjien rahoituksessa.

2 PIENTEN YRITYSTEN KASVUN RAHOITTAMINEN

2.1 Pienen yrityksen määritelmä

Yritysten jaottelussa erilaisiin kokoluokkiin voidaan käyttää erilaisia kriteerejä, kuten yrityksen liikevaihtoa, taseen loppusummaa tai henkilöstön määrää. Kokoluokkia on tavallisesti neljästä viiteen, ja kyseiset kokoluokat ovat mikroyritykset, pienet yritykset, keskisuuret yritykset ja suuret yritykset. Mikroyritysten tapauksessa yhden henkilön yritykset voidaan tarvittaessa käsittää omana luokkana, jolloin puhutaan usein yksinyrittäjistä tai ammatinharjoittajista. Edellä mainitut kokoluokat perustuvat yrityksen työllistämien henkilöiden määrään. Mikroyritykseksi luokiteltu yritys työllistää korkeintaan 9 työntekijää, pieni yritys 10–99, keskisuuri yritys 100–249 ja suuri yritys vastaavasti 250 työntekijää tai enemmän. (Kallio 2002, 24.)

Kuten edellä mainittiin, voidaan yrityksiä jaotella myös liikevaihdon ja taseen loppusumman perusteella erilaisiin kokoluokkiin. Tässä työssä kohteena ovat erityisesti mikroyritykset ja pienet yritykset. Tilastokeskuksen määritelmän mukaisesti tilastovuodesta 2003 lähtien on mikroyrityksellä tarkoitettu yritystä, jonka vuosittainen liikevaihto on enimmillään 2 miljoonaa euroa, ja taseen loppusumma vastaavasti enimmillään 2 miljoonaa euroa. Pienen yrityksen määritelmässä vastaavat luvut ovat 10 miljoonaa euroa. Lisäksi yritysten tulee täyttää ns. riippumattomuusperuste, jonka mukaisesti yrityksen pääomasta tai osakekannasta ei ole yli 25 prosenttia sellaisen yrityksen tai sellaisten yritysten omistuksessa, joiden kohdalla ei voida soveltaa pk-yrityksen määritelmää. Tilastokeskuksen määritelmä työllistettyjen henkilöiden kohdalla eroaa Kallion määritelmästä, sillä tilastokeskuksen pienen yrityksen määritelmässä yrityksen palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää, kun taas Kallion määritelmässä vastaava luku on 100 työntekijää. (Tilastokeskus 2011.)

2.2 Kasvuyrityksen määritelmä ja yrittäjän kasvupalukkuus

Kasvuyrityksen määritelmä

Kallion (2002, 23) mukaan pienyritykset voidaan jakaa kolmeen ryhmään: lyhyen elinkaaren yrityksiin, ei-kasvuyrityksiin sekä kasvuyrityksiin. Kasvuyritysten muodostama ryhmä on kolmesta ryhmästä pienin, ja siihen kuuluvia yrityksiä voidaan kutsua voittajiksi tai gaselleiksi. Vaikka kasvuyritykset ovat ryhmistä pienin, on ryhmään kuuluvilla yrityksillä korkein työllistävä vaikutus. Tämä tekee kasvuyrityksistä esimerkiksi valtion silmissä mielenkiintoisen kohteen, pitkälti johtuen kasvuyritysten taipumuksesta luoda uusia työpaikkoja.

Pienyrityksen kasvulle voidaan ajatella olevan ainakin kolme tärkeätä syytä, joita ovat esimerkiksi seuraavat seikat: Todennäköisyys elonjäämiseen on huomattavasti suurempi kuin yrityksillä, jotka kasvavat joko hyvin hitaasti, tai eivät ollenkaan, Suomen kaltainen kansantalous tarvitsee kasvuyrityksiä niiden työpaikkoja luovan ominaisuuden takia ja lisäksi on todennäköistä, että suurempi yritys jää eloon tietyissä olosuhteissa pieniä yrityksiä todennäköisemmin. (Kallio 2002, 85.)

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n mukaan kasvuyrittäjyydellä tarkoitetaan yrityksen pitkäjänteistä ja hallittua kasvua. Kasvuyrittäjyyden tunnistamiseksi tarvitaan EK:n mukaan taloudellisten tunnuslukujen lisäksi yrityksen toimintatapaan liittyvää laadullista arviota. EK:n mukaan kasvuyrittämisen laajuutta Suomessa voidaan mitata eri tavoin, kuten liikevaihdon ja henkilömäärän perusteella. Liikevaihdon perusteella mitattuna on kasvuyrityksiä Suomessa enemmän kuin yrityksen henkilömäärän perusteella mitattuna. Vastaavasti mitä useampaa kriteeriä on käytetty kasvuyritysten rajaamiseksi muista yrityksistä, sitä pienempi on kasvuyrityksiksi tulkittavien yritysten määrä. Tällaisia tiukennettuja kriteerejä voivat olla esimerkiksi korkeampi vaatimus liikevaihdon kasvulle, tai ensimmäisen kasvuvuoden liikevaihdon alarajan asettaminen. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2006.)

Liikevaihdon perusteella mitattaessa EK on käyttänyt periaatteena, että kasvuyrityksen liikevaihdossa on ollut kasvua vähintään kolmena peräkkäisenä vuotena, tietyn asetetun prosenttimäärän verran. Kun kyseisenä kasvuedellytyksenä on pidetty vähintään kymmenen prosentin kasvua yrityksen liikevaihdossa, eikä ensimmäisen vuoden kasvulle ole asetettu minimivaatimusta, on esimerkkivuosina 1999–2003 saatu Suomessa toimivien kasvuyritysten määräksi mitattua tarkasteluvuodesta riippuen 5700–8900 kappaletta (Kuva 1). (Elinkeinoelämän keskusliitto 2006.)

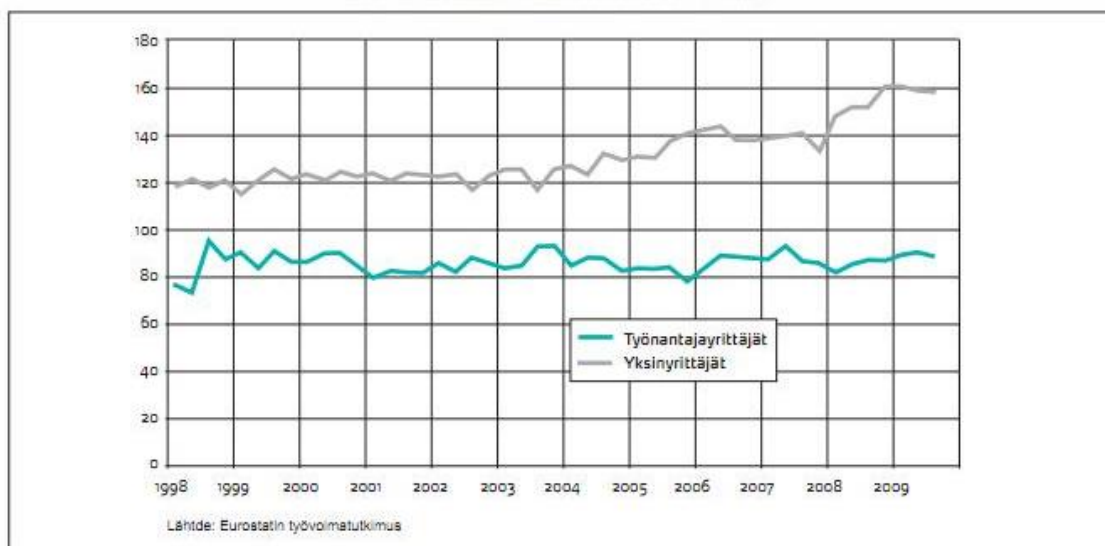
Kasvuyritykset 1999–2003					
Yritysten lukumäärä*					
Kriteerit	1999 kpl	2000 kpl	2001 kpl	2002 kpl	2003 kpl
10 %/v ei lv-rajoitusta	8821	8056	7277	6418	5693
10 %/v > 1,7 milj.	791	697	502	448	370
30 %/v lv-rajoitusta	2167	1932	1714	1419	1219
30 %/v > 1,7 milj.	95	97	67	50	44
* Liikevaihdon kasvu vähintään kolmen vuoden ajan					
Lähde: Tilastokeskus, yrityrekisteri					

Kuva 1. Pienyritysten lukumäärä 1999–2003 (Elinkeinoelämän keskusliitto 2006).

Kasvuyritysten merkitys kansantaloudelle

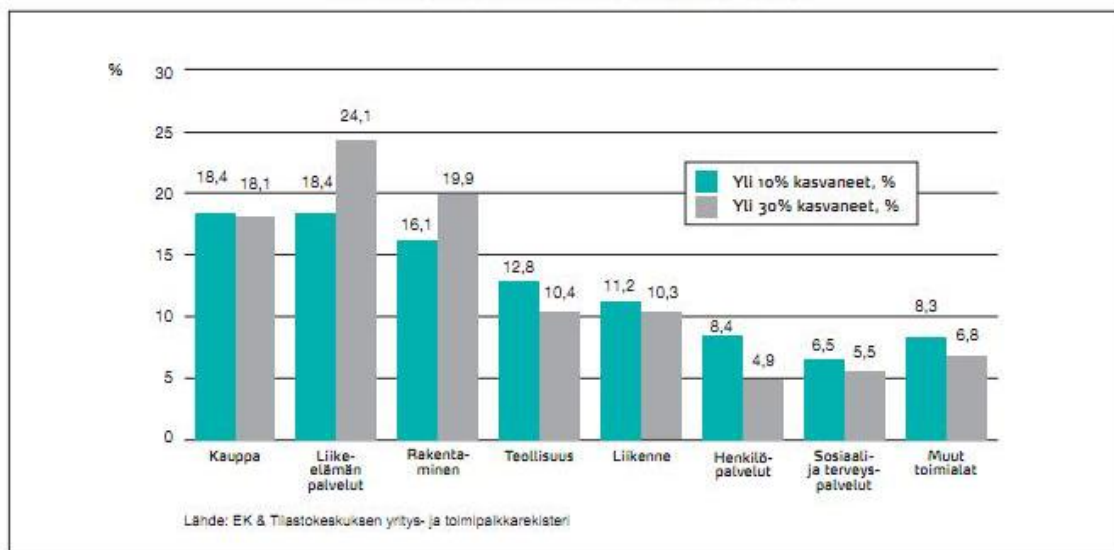
Suomi tarvitsee lisää kasvuyhtiöitä, varsinkin finanssikriisin jälkeisinä aikoina. Valtiontalouden kannalta on tärkeää, miten suomalaiset yritykset kykenevät työllistämään suomalaista työvoimaa ja olemaan innovatiivisia ja aktiivisia uusien tuotteiden, prosessien ja toimintatapojen kehittäjiä. Kuvan 2 mukaan

työnantajayritysten määrä ei ole kasvanut viimeisen kymmenen vuoden aikana, vaikka yritysten lukumäärä saavuttikin vuoden 2008 lopussa peräti 262 000 yrityksen määrän. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2010a.)

Kuva 2. Työnantajayrittäjien ja yksinyrittäjien määrän kasvu 2000-luvulla (Elinkeinoelämän keskusliitto 2010a).

Vähintään kolmena vuotena yli 10 prosenttia kasvaneiden kasvuyritysten osuus koko yrityskannasta oli 12 000 kappaletta, joka vastasi noin 4,5 prosenttia yrityskannasta, ja vähintään 30 prosenttia kasvaneiden osuus puolestaan 2100 kappaletta (n. 0,8 %). Yritysten kokonaismäärän kasvua selittää nimenomaan ammatinharjoittajien määrän kasvu. Kuten mainittua, on kasvuyritysten työllistävä vaikutus kuitenkin huomattavasti suurempi kuin yksinyrittämisen. Kuvassa 3 nähdään kasvuyritysten osuuksia eri toimialoilla, perustuen alan yritysten liikevaihdon kasvuun. Selvästi eniten kasvua on tapahtunut kaupan alalla, liike-elämän palvelujen alalla ja rakennusalailla. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2010a.)

Kuva 3. Kasvuyritykset liikevaihdon kehityksen mukaan päätoimialoittain (Elinkeinoelämän keskusliitto 2010a).

Suomessa on nähtävissä peräti sosiaalisen arvostuksen puutetta kasvuyrityksiä kohtaan, ja lisäksi osittain edellisestä johtuvaa riskirahoituksen puutetta. Kasvuyrittäjyyden esteiden poistaminen on monista tekijöistä johtuva ongelma, jonka ratkaisemiseksi tarvittaisiin aikaa ja yhteiskunnallista tahtoa. Artturi Tarjanteen näkemyksen mukaisesti Suomen kansantalous tarvitsisi vuosittain muutamia menestyviä kasvuyrityksiä, jotta kansantaloutta uhkaavaa Nokia-keskeisyyttä saataisiin vähennettyä. Vaikka riskirahoitusta tarvittaisiin lisää kasvuyrittäjyyden tukemiseksi, on yhteiskunnassa kuitenkin tehty jo vuosia toimenpiteitä, jotka rohkaisevat kasvuyrittäjyyteen. Tästä esimerkkinä voidaan mainita Suomessa tapahtuva verrattain hyvinkin runsas investointi tutkimus- ja kehitystyöhön kansainvälisesti vertailtuna. Vuonna 2005 Suomessa investoitiin tutkimus- ja kehitystoimintaan jopa n. 3,5 % bruttokansantuotteesta, kun vastaava luku jäi esimerkiksi Yhdysvalloissa 2,6 prosenttiin, ja EU:n keskiarvokin vain 2 prosenttiin.

Tarjanne nimeää toisena vertailukohtana sen, että vastaavasti koulutukseen ja osaamiseen suunnattujen investointien määrä on Suomessa kärkeäluokkaa. OECD-maiden vertailussa Suomi on kolmantena heti Ruotsin ja Yhdysvaltojen jälkeen. Tämänkaltaisista panostuksista huolimatta kasvuyrittäjyys ei ole sillä

tasolla, mitä voisi olosuhteiden puolesta odottaa. Tarjanne muistuttaa, että kasvuyrittäjyyden kompastuskivi ei ole teknologiaosaamisen taso Suomessa, vaan se on jo korkealla tasolla kansainvälisesti mitattuna. Yhtenä tärkeimpänä estävänä tekijänä voidaan pitää sitä seikkaa, että suomalaiset eivät koe yrittäjyyttä omakseen, vaan valitsevat palkkatyön huomattavasti yrittäjyyttä mieluummin. Kasvuyrittäjyyden saamiseksi kasvuun on asenteiden muuttuminen ja riskirahoituksen puute. (Tarjanne 2007, 17.)

Tahtotila yrityksen arvon kasvattamiseen on yrityksen tärkein liikkeellepanija kasvulle. Muita tärkeitä lähtökohtia kasvulle ovat kriittisen koon saavuttaminen liiketoiminnan kannalta, kansainvälistymismahdollisuudet tuotteiden ja palveluiden kautta, ja uusien markkina-alueiden potentiaalisuus. (Matikainen 2007, 28.)

Keskinäisen työeläkeyhtiön Varman mukaan yrittäjän kasvuhaluukkuutta lisää eniten ammattitaidon ja kokemuksen ohella uuden luominen ja menestyksenhalu. Yrittäjän kasvupyrkimyksiä vauhdittaa myös uskomus siitä, että uusien asiakkaiden hankinta on mahdollista ja realistista. Heikentävinä tekijöinä voi mainita työajan ulkopuolisen ajan vähenemisen, pääomatarpeen ja investointitarpeen, pätevän henkilöstön löytymisen ja toimialan säädökset. Nämä negatiiviset ajatukset kasvusta jakautuvat osittain kahtia. Kasvuhaluiset pelkäävät eniten vapaa-aikansa vähentymistä ja sitä, että kasvu tapahtuu perhe-elämän kustannuksella. Kasvussa jo epäonnistuneet yrittäjät kokevat puolestaan kasvun taloudelliset vaatimukset suurimpana jarruttavana tekijänä. Myös eri-ikäisten yrittäjien asenteissa on eroja, sillä nuoret yrittäjät kokevat kasvun positiivisempaan kuin vanhemmat yrittäjät, joilla monesti painaa myös ajatus ja epäily terveydestä ja jaksamisesta. (Varma 2011.)

On myös olemassa erilaisia yrittäjä- ja yritystyyppejä, joille kasvuhaluukkuus on ominaisempaa kuin toisille. Voidaan puhua ns. entreprenööriyrittäjästä, joka eroaa perinteisestä pienyrityksen omistajasta. Siinä missä perinteisen pienyrityksen omistaja pitää henkilökohtaisia tavoitteita ja kehitystä suuremmassa arvossa kuin itse yrityksen kasvua, pitää entreprenööriyrittäjä tuloksen tekemistä, kehittämistä ja kasvua tärkeimpinä lähtökohtina

yrittäjyydessään. Toinen kasvuhaluinen yrittäjätyyppi on yrittäjännovaattori, joka laittaa suuren painoarvon itsensä kehittämiseen ja kasvuhakuisuuteen. Tämän kaltaiselle yrittäjälle taloudellisella ja henkilökohtaisella riippumattomuudella ei puolestaan ole yhtä suurta painoarvoa. (Kallio 2002, 57.)

2.3 Yrityksen perinteiset rahoituslähteet ja kasvun rahoitus

Palvelujen ja tavaroiden tuotannossa yritys tarvitsee pääomaa. Yritys käyttää ns. fyysistä pääomaa, jolla tarkoitetaan kaikkia niitä tekijöitä, joita yritys tarvitsee tuotantoprosessissaan. Fyysistä pääomaa hankitaan puolestaan rahoituspääomalla, jolla tarkoitetaan yrityksen erilaisia rahoituslähteitä, kuten velkakirjoja ja lainoja. (Leppiniemi & Puttonen 2002, 11.)

Kontkasen (2008, 148) mukaan yritys tarvitsee oman pääoman lisäksi vierasta pääomaa yrityksen toiminnan rahoittamiseen. Yleisin vieraan pääoman muoto on pankin myöntämä rahoitus. Yritykset tarvitsevat luottoja jotta niiden olisi mahdollista rahoittaa investointeja, käyttöpääomaa ja yritysostoja. Rahoituksen käyttötarkoituksen mukaan yritysluotot voidaan jaotella euro- tai valuuttamääräisiin luottoihin, rahoituslimiittiin ja luotollisiin tileihin. Laina-ajan perusteella ne voidaan jaotella lyhytaikaisiin, keskipitkiin ja pitkäaikaisiin luottoihin. Lyhytaikainen luotto on tavallisesti alle vuoden, keskipitkä 1-5 vuoden ja pitkäaikainen luotto yli viiden vuoden mittainen. Kun yritys tekee valintaa erilaisten rahoitusinstrumenttien välillä, on sen huomioitava rahoituksen käyttötarkoituksen lisäksi yrityksen koko ja taloudellinen tila. Myös valitun rahoitusmuodon kustannukset on yrityksen taloudellisen tilan takia tärkeää selvittää. Investointihaluinen yritys valitsee tavallisesti pitkäaikaisen rahoituksen. Tilapäisempään pääoman tarpeeseen käy lyhytkestoinen rahoitus, kuten rahoituslimiitti.

Elinkeinoelämän keskusliiton (2010b) mukaan yrityksen aloittaminen on suuresti riippuvainen saatavilla olevasta vieraasta pääomasta, mutta myös vakiintuneilla ja kasvavilla yrityksillä on rahoitustarve. Yritysten rahoituksen tarpeet ovat monipuolistuneet. Tämä aiheuttaa rahoitusta tarjoaville yrityksille

uusia haasteita, sillä pitkään käytössä olleet toimintatavat ja järjestelmät eivät välttämättä vastaa nykyajan tarpeita.

Elinkeinoelämän keskusliitto jaottelee yrityksille rahoitusta tarjoavat tahot yksityisiin ja julkisiin rahoituslaitoksiin. Yksityisiä rahoituslaitoksia valvoo Suomessa Finanssivalvonta. Julkiset rahoituslaitokset täydentävät yksityisiä markkinoita ja auttavat tasaamaan rahoitusriskiä yksityisillä rahoitusmarkkinoilla. Julkisia rahoituslaitoksia sitoo lainsäädäntö, joka edellyttää ko. laitoksilta esimerkiksi kilpailuneutraliteettia.

Yleisimpiä yksityisiä rahoituslaitoksia ovat:

- a) Pankit, jotka tarjoavat perinteistä rahoitusta, kuten velkakirjalainoja, limiittiluottoja ja investointirahoitusta. Pankit tarjoavat myös luottokorttiyhtiöiden kautta luotollisia kortteja yrityksille.
- b) Kiinnitysluottolaitokset, jotka kiinteistöillä vakuutettuja joukkovelkakirjalainoja laskemalla myöntävät yrityssectorille vakuudellisia luottoja.
- c) Rahoitusyhtiöt, jotka pääasiassa rahoittavat yrityksen tietyn, erikseen määritellyn hankinnan, joka hankittaessa asetetaan luoton vakuudeksi. Rahoitusyhtiöt toimivat pääasiassa pankkikonsernien sisällä.
- d) Investointipankit, jotka järjestelevät osakeanteja, listautumisia, yrityskauppoja ja fuusioita.

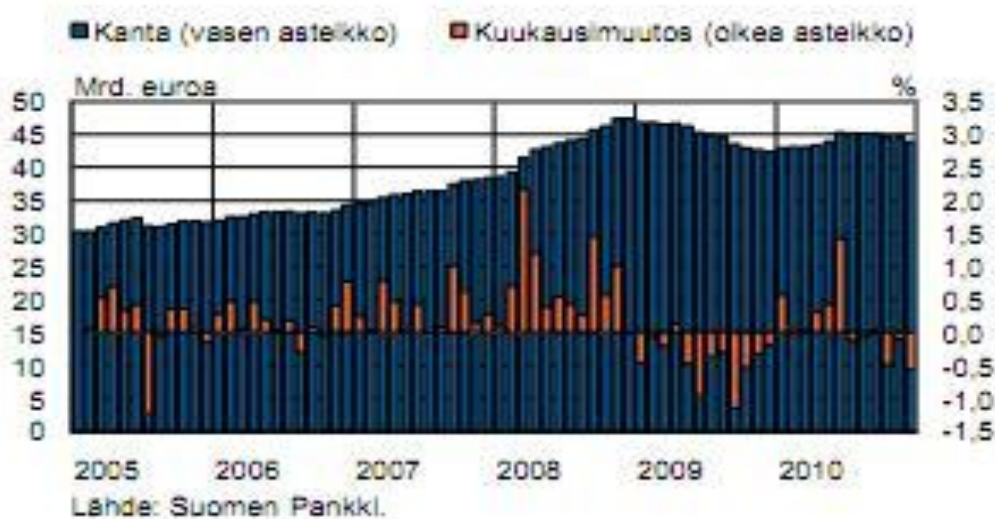
Yleisimpiä julkisia rahoituslaitoksia ovat:

- a) Finnvera. Suomen virallinen vientitakuulaitos Finnvera rahoitusmahdollisuuksia viennin lisäksi yritysten kotimaan markkinoille, ja on erittäin tärkeä lainantakaaja ja toiminnan rahoittaja sekä pienille yrityksille, että kasvuyrityksille.
- b) Tekes eli teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus toimii pääasiassa yritysten, oppilaitosten ja tutkimuslaitosten tutkimus- ja

tuotekehityshankkeiden rahoittajana, ja tarjoaa myös asiantuntijapalvelua.

- c) Sitra eli Suomen itsenäisyyden juhlarahasto. Sitra on eduskunnan valvonnan alaisuudessa toimiva julkisoikeudellinen ja rajatun rahoitusoikeuden rahasto, joka pyrkii edistämään talouskasvua ja kilpailukykyä. Sitran toiminta rahoitetaan sijoitustuotoilla.
- d) Kuntarahoitus, joka tarjoaa kuntasektorilla monipuolisia rahoituspalveluja.
- e) Pohjoismaiden investointipankki, eli NIB (Nordic Investment Bank) on yhteispohjoismaisten projektien rahoittaja. Tarjoaa pitkäaikaisia luottoja ja lainantakausta. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2010b.)

Yrityslainojen määrä on kasvanut tasaisesti. Vuoden 2010 lopussa Suomen rahalaitosten yhteenlaskettu yrityslainakanta oli 44 miljardia euroa, joka oli 1,6 miljardia enemmän kuin vastaavalla hetkellä vuonna 2009. Vuoden 2010 lopussa Suomen yrityslainakanta kasvoi nopeammin kuin euroalueella keskimäärin. Suurin osa (12,6 mrd. euroa) uusista yrityslainoista myönnettiin kiinteistöalalle, teollisuusyrityksille (8 mrd. euroa) ja tukku- ja vähittäiskaupalle (5,6 mrd. euroa). Yrityslainojen määrissä tapahtuu runsaasti vaihtelua.

Kuva 4. Yrityslainakannan kehitys vuosina 2005–2010. (Suomen Pankki 2010)

Kuvasta 4 voidaan havaita, että vuonna 2009 uusien yrityslainojen yrityslainakanta kehittyi negatiivisesti lähes koko vuoden. Vuoteen 2010 tullessa lainakanta kasvoi jälleen voimakkaasti, mutta vuoden 2010 lopulle tultaessa nähtiin lainakannassa jälleen laskua.

Kuva 5. Yrityslainakannan kasvuja euroalueella 2005–2010. (Suomen Pankki 2010)

Kuvasta 5 nähdään, että tilanne on ollut euroalueella vastaava kuin Suomessa, ja yrityslainakannassa on tapahtunut selkeä notkahdus vuoden 2008 huippuvuosien jälkeen. (Suomen Pankki 2010.)

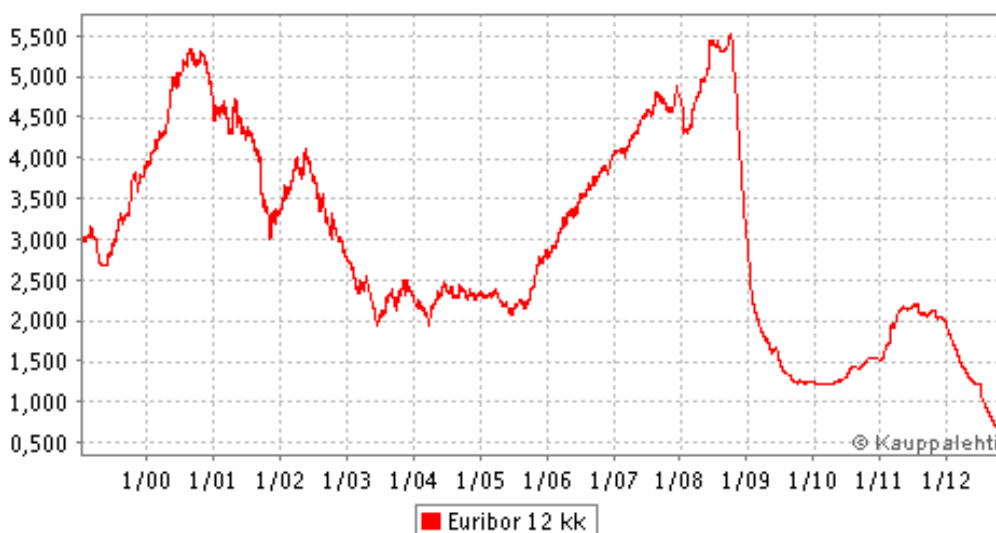
2.4 Pienten yritysten yleisimmin käyttämät rahoitusinstrumentit

Yleisin yrityksen vieraan pääoman lähde on markkinoilla toimivilta pankeilta saatava perinteinen **velkakirjalaina**. Velkakirjalaina on hyvin yleinen tuote pankkien tuotevalikoimassa, sillä kaikkien suurimpien Suomessa toimivien rahamarkkinoilla toimivien pankkien valikoimista löytyy kyseinen tuote, niin henkilöasiakkaille kuin yritysasiakkaillekin.

Velkakirjalainassa yrittäjä saa lainaneuvottelussa sovitun määrän pääomaa käyttöönsä ja sitoutuu maksamaan sen pankin ja yrityksen välisen

maksusuunnitelman mukaisesti takaisin. Lainaan kohdistuvat kustannukset muodostuvat lainan korosta sekä lainan mahdollisista lainan nostoon ja hoitoon liittyvistä palkkioista. Lainan korko muodostuu yleisimmin euribor-koron ja pankin asiakaskohtaisen marginaalin yhdistelmästä. Yrityksellä on oltava riittävä kassavirta ja luottoluokitus saadakseen velkakirjalainaa rahoituslaitoksesta. (OP-Pohjola 2011.)

Velkakirjalainat sopivat hyvin yrityksen pitkäaikaisten investointien rahoittamiseen ja yhtä lailla myös käyttöpääomatarpeisiin. Lainan ehtoihin kirjataan laina-aika, maksusuunnitelma, korkosidonnaisuus ja luonnollisesti vakuudet. Yritykseltä voidaan vaatia myös lainan erityisehtoja, kovenantteja, joita voivat olla esimerkiksi yrityksen taloudellisten tunnuslukujen säilyvyys tai omistusrakenteen pysyvyys. Korkoyhdistelmän (esimerkiksi euribor ja marginaali) marginaali määräytyy asiakaskohtaisesti luottokelpoisuuden, laina-ajan, käyttötarkoituksen ja vakuustilanteen mukaan. Luoton lyhennyksessä pätevät samat lainalaisuudet kuin henkilöasiakkaan luotossa, eli luoton lyhennystavaksi voidaan valita tasaerä, kertalyhennys tai annuiteettilyhennys. (Kontkanen 2008, 149.)

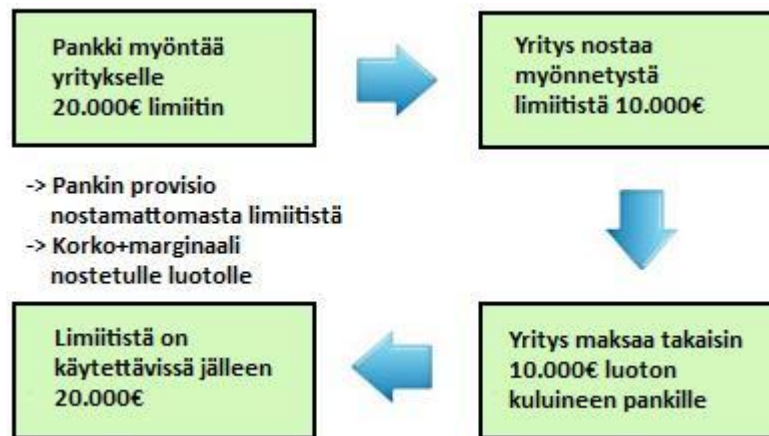

Kuva 6. 12 kuukauden Euribor-koron kehitys (Kauppalehti 2012).

Toinen yleinen yritysrahoituksen muoto on **rahoituslimiitti**. Limiittimuotoista luottoa käytetään tavallisesti lyhytaikaisen käyttöpääoman rahoittamisessa, ja myös mahdollisesti yrityksen likviditeetin turvaamiseksi esimerkiksi yritystodistusohjelman aikana. Yritystodistusohjelmalla tarkoitetaan yrityksen liikkeelle laskemaa jälkimarkkinakelpoista velkakirjaa. Pankilta saadun rahoituslimiitin avulla yritys voi ilman eri lainapäätöstä nostaa lyhytaikaisia luottoja sovittuun limiittiin saakka, ja erääntyneitä, usein kertalyhenteisiä luottoja takaisin maksettaessa takaisinmaksettu pääoma siirtyy jälleen mahdollisen nostettavan limiitin määrään. Rahoituslimiitin kustannukset muodostuvat provisiosta, jonka pankki perii käyttämättömän limiitin kulloisestakin määrästä, ja korosta, johon on lisätty asiakaskohtainen marginaali. (Kontkanen 2008, 150.)

Rahoituslimiitissä siis yritys voi sen kulloisenkin käyttöpääomatarpeen mukaisesti nostaa erisuuruisia luottoja, aina sovitun limiitin enimmäismäärään asti. Kun erääntyviä luottoja suoritetaan takaisin pankille, vapautuu limiitistä pankille tehtyä suoritusta vastaava määrä limiittiä myöhempää vastaavaa käyttöä varten (Kuva 7). Monesti pienillä yrityksillä luottoja rahoituslimiitistä voi olla nostettavissa verkkopalvelussa, mutta suuremmat limiittinostot sovitaan yleisesti pankin kanssa. Limiitin etuna on se, että luoton nostamiseen ei alkuperäisen luottoneuvottelun lisäksi vaadita toistuvia neuvotteluja, vaan luotto on nostettavissa limiitistä tarpeen mukaan. (Sampo Pankki 2011.)

Rahoituslimiittiä on tarjolla markkinoilla yleisesti, mutta kaikki pankit eivät kuitenkaan tarjoa kyseistä tuotetta ainakaan julkisen materiaalin perusteella. Yleisimmistä rahoituslaitoksista ainakin Nordea Pankki ja Sampo Pankki tarjoavat erillistä rahoituslimiittiä investointirahoitukseen, mutta esimerkiksi Liedon Säästöpankki ja Osuuspankki tarjoavat limiittiä lähinnä luotollisen yritystilin muodossa.

Kuva 7. Rahoituslimiitin perusajatus.

Valuuttaluottoa käytetään kun yrityksen kassavirta on kokonaan tai osittain vieraassa valuutassa. Valuuttana voidaan käyttää käytännössä mitä tahansa kansainvälisillä rahamarkkinoilla vaihdettavaa valuuttaa. Valuuttaluottoa käytetään tavallisesti kansainvälisesti toimivan yrityksen vientitoimituksissa ja tuontitoistoissa. Valuuttaluottoja on myös pitkäaikaisina, joten niitä voidaan käyttää investointien rahoitukseen siinä missä euromääristä velkakirjalainaakin. Valuuttaluoton etuna on se, että yrityksen on mahdollista täten suojautua mahdollista kurssi- ja valuuttariskiä vastaan, jos valuuttatili on samassa valuutassa kuin yrityksen vientisaatavat. Valuutan vaihto on mahdollista luoton voimassaoloaikana. Kuten luotot yleensä, on valuuttaluotto sidottu kiinteään tai vaihtuvaan korkoon, mutta korko muodostuu valuutan korosta kansainvälisillä rahamarkkinoilla. Asiakaskohtaista marginaalia käytetään koron lisäksi samalla periaatteella kuin velkakirjalainoissa. (Kontkanen 2008, 149.)

Yritys voi hankintoja tehdessään käyttää myös **osamaksurahoitusta**. Yleisimmistä pankeista kaikki tarjoavat osamaksurahoitusta yritysten rahoitusvaihtoehtona. Osamaksurahoitusta käytetään irtaimen käyttöomaisuuden hankintaan, ja hankittu käyttöomaisuus toimii rahoituksen vakuutena. Tämän puolestaan on yrityksen kannalta hyödyllistä, sillä tällöin yrityksen ei tarvitse asettaa reaalivakuuksiaan luoton vakuudeksi. Yleisimpiä

kohteita johon yritys voi käyttää osamaksurahoitusta, ovat muun muassa teollisuudessa käytettävät koneet ja kalusto, logistiikkakalusto sekä työ- ja metsäkoneet. Kohteeseen muodostuu omistusoikeus, joten yrityksen on mahdollista suorittaa hankitusta omaisuudesta normaalit arvonalisäverovähennykset ja laskelmat. (Osuuspankki 2011.) Hankittu koneet ja kalusto kirjataan taseeseen käyttöomaisuutena, ja siitä tehdään poistoja normaalin kirjanpitokäytännön mukaisesti. Kohteen omistusoikeus siirtyy luonnollisesti täydellisesti yrityksen haltuun, kun pankilta saatu luotto on maksettu loppuun. (Sampo Pankki 2011.)

Yritys voi tehdä käyttöomaisuusinvestointeja myös **leasingrahoituksella**, jolloin yritys vuokraa käyttöomaisuutta rahoitusyhtiöltä pitkäaikaisesti. Eräässä leasingin tyypissä, huoltoleasingissa, käyttöomaisuuden ylläpidosta, käytöstä ja huollosta muodostuvat kustannukset ovat rahoitusyhtiön vastuulla. Käyttöomaisuuteen investoiva yritys maksaa leasingin antajalle eli rahoitusyhtiölle omaisuuden käyttöön oikeuttavaa vuokraa. Vuokran suuruuteen vaikuttavat mm. rahoitettavan omaisuuden määrä, hankintahinta, vuokra-aika sekä jäännösarvo. Vuokra-ajan pituus määritellään yleensä taloudellisen käyttöiän puitteissa, tavallisimmin 24 kuukaudesta kuuteen vuoteen, riippuen suuresti rahoitettavasta kohteesta. Rahoitusleasingissa kohteen vuokralle antajan on osoitettava kohteelle jatko-ostaja tai jatkettava kohteen leasing-sopimusta. Jos kohde myydään edelleen, on entinen vuokralainen oikeutettu myyntituoton ja lasketun jäännösarvon erotukselle, joka palautetaan vuokralaiselle vuokrien palautuksena. Rahoitusleasingissa kohteen omistaja eli rahoitusyhtiö on oikeutettu tekemään kohteesta normaalit poistot. (Kontkanen 2008, 159.)

Perinteisen vieraan pääoman lisäksi yrittäjä voi hakea toimintaansa **pääomarahoitusta**. Pääomarahoituksen piiriin kuuluvat mm. suorat osakesijoitukset, pääomalainat ja ns. välirahoituslaina. Päärahoitusta yrityksille myöntävät muun muassa sijoittajat, pankit ja vakuutusyhtiöt. On olemassa myös valtion tukemia laitoksia jotka voivat myöntää kyseistä rahoitusta, ja näihin

kuuluvat esimerkiksi Sitra ja Finnveran alaisuudessa toimivat Veraventura Oy sekä Aloitusrahasto Vera Oy. (Kontkanen 2008, 151.)

Luotonantaja haluaa luottoa myönnettäessä varmistuksen luoton takaisinmaksusta, ja luotolle asetetaan tällöin vakuus. Vakuutta ei kuitenkaan tulisi pitää luotonannon perusteena, vaan pikemminkin turvana. Vakuuden hankkiminen luotolle on vain yksi luotonannon osista, sillä asiakkaan maksukyky, luoton käyttötarkoitus, laina-aika ja lainan hinta ovat asioita jotka ratkaisevat luottopäätöksen yhdessä. Vakuuksilla on merkitystä paitsi luottoriskin pienentäjinä, mutta myös pankeille asetettujen pääomavaatimusten kannalta. (Kontkanen 2008, 162.)

Vakuudet jaetaan reaalivakuuksiin ja henkilövakuuksiin. Reaalivakuuksissa luotonantajalla on puutteellisen maksukyvyn tapahtuessa oikeus saada saatavansa vakuudeksi asetetun kiinteistön tai esineen arvosta, kun taas henkilövakuuksissa (esimerkiksi henkilötakaus) sitoumuksen antaja on henkilökohtaisesti vastuussa saatavan suorittamisesta luotonantajalle. Reaalivakuuksissa luovutetaan esine luoton vakuudeksi. Reaalivakuudella voidaan vakuuttaa luotonottajan oma luotto, tai toisen osapuolen luotto, jolloin kyseessä on vierasvelkapanttaus. Reaalivakuuksia ovat esimerkiksi arvopaperit, asunto-osakkeet, kiinteistökiinnitykset, laitoskiinnitykset ja yrityskiinnitys. Arvopapereilla tarkoitetaan noteerattuja osakkeita ja joukkovelkakirjoja.

Asunto-osakkeen panttauksessa panttikirjat luovutetaan luotonantajan haltuun kunnes velvoitteista on suoriuduttu. Kiinteistökiinnityksessä panttioikeus merkitään viranomaisrekisteriin, sillä kohdetta ei ole fyysisesti mahdollista luovuttaa. Laitoskiinnityksessä taas voidaan luovuttaa kiinteistön lisäksi esimerkiksi maatila tai tontti. Yrityskiinnityksessä puolestaan yritys panttaa vakuudeksi irtaimen käyttöomaisuutensa. Henkilövakuuksilla tarkoitetaan käytännössä katsoen henkilötakauksia. Takaajana voi toimia luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Henkilötakauksessa takaaja asettuu vastuuseen kolmannen osapuolen velasta. Henkilötakaukset voidaan jakaa toissijaisiin ja omavelkaisiin takauksiin. Toissijaisessa takauksessa takaajan vastuu

luotonantajan saamisiin alkaa vasta, kun luotonottaja eli päävelallinen on todettu maksukyvyttömäksi. Omavelkaisessa takauksessa puolestaan takaaja voidaan asettaa vastuuseen erääntyneistä veloista myös ensisijaisesti. (Kontkanen 2008, 163.)

3 CASE: PIENTEN YRITYSTEN RAHOITUSLÄHTEET: NYKYTILANNE JA TULEVAISUUS KAARINAN-PIIKKIÖN ALUEELLA

3.1 Kyselytutkimuksen toteutus

Kysely toteutettiin Internetin välityksellä käyttäen apuna sähköistä kyselylomaketta. Lomakkeen kasaamisessa käytin apuna Googlen Documents-palvelua, joka mahdollistaa sähköisten kyselylomakkeiden tekemisen yksinkertaisesti ja nopeasti. Google Documents on nimensä mukaisesti Googlen omistama ja ylläpitämä palvelu, jossa voi luoda erilaisia taulukoita ja lomakkeita sekä tehdä taulukkolaskentaa. Lomakkeen luominen on erittäin helppoa, ja luomisen jälkeen se lähetetään sähköpostilistan avulla vastaanottajille. Vastaanottajat saavat sähköpostiinsa saateviestin sekä linkin, josta pääsee vastaamaan lomakkeen kysymyksiin. Parhaimmillaan vastaajan aikaa kuluu vastaamiseen vain muutamia minuutteja, ja kyselyn lähettäjä saa vastaukset käyttöönsä välittömästi. Kyselyni sisälsi sekä monivalintakysymyksiä että avoimia kysymyksiä. Monivalintakysymyksillä pyrittiin selvittämään esimerkiksi tutkimuksen kohteena olevien yritysten liikevaihdon suuruutta sekä yritysten näkemyksiä taloustilanteen kehityksestä. Avoimilla kysymyksillä pyrittiin selvittämään syvällisemmin yritysten näkemyksiä liiketoiminnan kasvattamisesta ja rahoitustarpeista sekä yritysten kokemuksia ja asenteita Suomessa toimivia rahoituslaitoksia kohtaan.

Kyselyn kohteena olevat yritykset toimivat Kaarina-Piikkiön alueella. Yritykset tutkimukseen valikoitiin sattumanvaraisesti, lähinnä siis maantieteellisin perustein. Mukaan valikoitui hyvinkin erikokoisia ja eri toimialoilla toimivia yrityksiä, ja tällä pyrittiin selvittämään, onko eri toimialoilla merkittäviä vaihteluja tutkittavissa kysymyksissä.

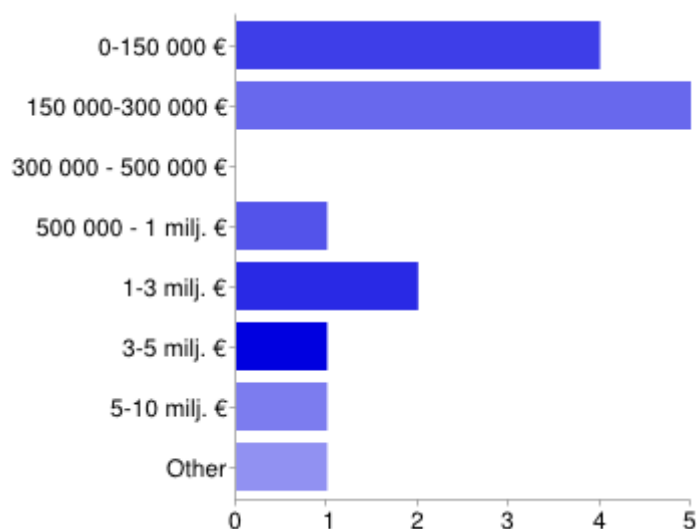
3.2 Tutkimustulokset

Kysely lähetettiin yhteensä 70 erikokoiselle ja eri alalla toimivalle yritykselle, ja tutkimukseen sisällöltään riittäviä vastauksia saatiin 15. Näin ollen vastausprosentiksi muodostui 21,43 %, jota voi pitää yllättävän matalana. Selitystä yritysten alhaiseen vastaamisaktiivisuuteen on vaikea selvittää, mutta ajankäytölliset syyt ja sähköpostikyselyn helppo ohittaminen ovat voineet vaikuttaa vastausinnostukseen.

Kyselylomakkeella selvitettiin kokonaisuudessaan kolmea eri osa-aluetta. Ensimmäisenä selvitettiin yrityksen perustietoja, kuten liikevaihdon ja henkilömäärän suuruutta. Lisäksi tiedusteltiin, millä toimialalla kukin yritys toimii. Näin mukaan saatiin erikokoisten yritysten lisäksi eri toimialoilla toimivia yrityksiä. Toinen osa-alue selvitti yrityksen näkemyksiä vallalla olevaan taloustilanteeseen ja siihen, kokevatko yritykset yleisesti kasvun ja investointien olevan nykytilanteessa mahdollista. Kolmas osa-alue käsitteli yritysten rahoitustarvetta ja rahoituksen kohdistamista sekä yritysten näkemyksiä Suomessa toimivista rahalaitoksista. Tällä pyrittiin selvittämään, mitkä ovat yritysten pääasialliset vieraan pääoman lähteet ja millaiseksi yritykset kokevat rahoitusalan Suomessa. Lisäksi kysyttiin mihin rahoitusta pääasiassa kohdistetaan tai on kohdistettu. Kyselyn viimeisenä kysymyksenä kysyttiin vielä, onko yrityksillä mahdollisesti näkemyksiä tai ideoita täysin uudentyyppisiin rahoitusratkaisuihin. Tällä pyrittiin lähinnä haastamaan yrityksiä miettimään vielä parannettavaa rahoituksensa nykytilaan.

Seuraavassa osiossa käydään läpi vastauksia kysymyskohtaisesti. Tässä tutkimuksessa vastaukset käsitellään samassa järjestyksessä kuin missä ne oli kyselylomakkeella esitetty.

1. Liikevaihto

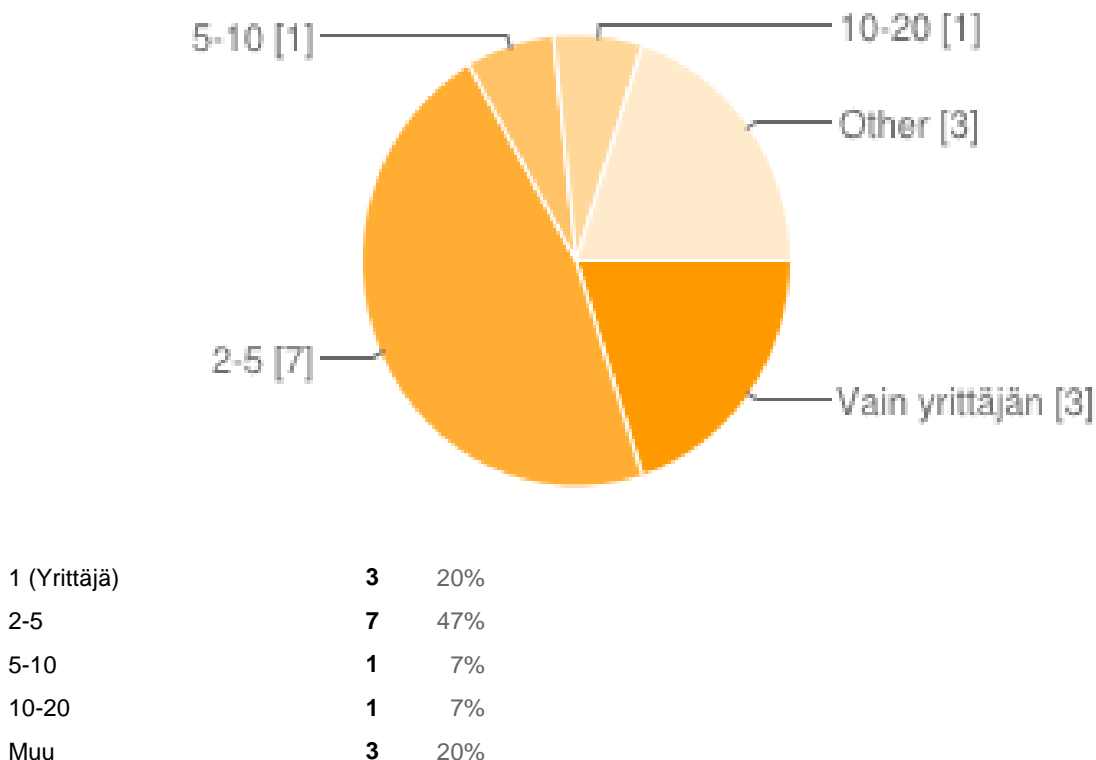

0-150 000 €	4	27%
150 000-300 000 €	5	33%
300 000 - 500 000 €	0	0%
500 000 - 1 milj. €	1	7%
1-3 milj. €	2	13%
3-5 milj. €	1	7%
5-10 milj. €	1	7%
Muu	1	7%

Kuva 8. Vastanneiden yritysten liikevaihdon suuruus.

Kuva 8 esittää kysymykseen vastanneiden yritysten liikevaihdon suuruutta. Kysymyksellä haluttiin selvittää, onko kysely kohdistunut oikean suuruisiin yrityksiin. Kuvasta voidaan selvittää, että valtaosa vastanneista yrityksistä oli tutkimuksen linjan mukaisesti hyvinkin pieniä. Alle 300 000 euron liikevaihtoluokkiin asettui vastanneista peräti 60 %. Voidaan todeta, että kyselyn kohteena olleet yritykset ovat palvelleet hyvin tutkimuksen tarkoitusta liikevaihdon osalta. Yksi vastaajista oli poikkeuksellisen suuri muihin vastaajiin nähden, sillä yritys kuului osana suurempaan konsernirakenteeseen, ja vastaaja oli ilmoittanut kyselyssä konsernin liikevaihdon yksittäisen toimijan sijaan.

2. Henkilöstömäärä

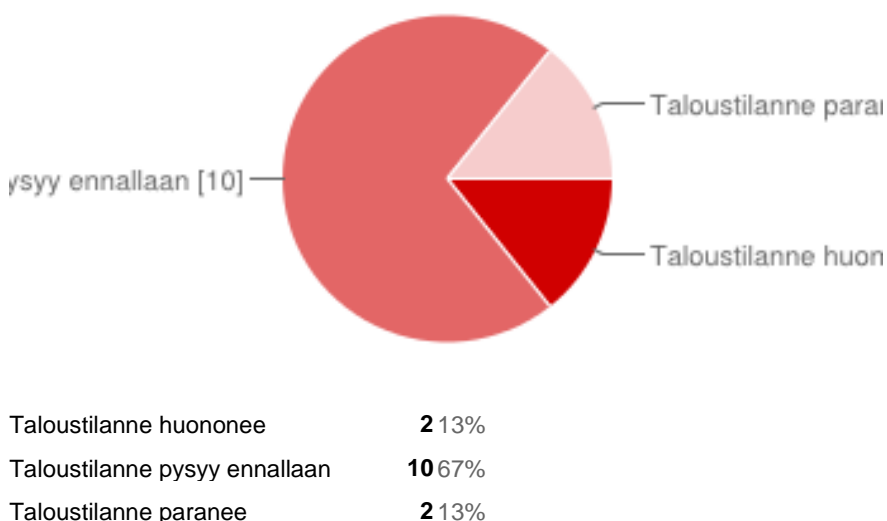
Kuva 9. Vastanneiden yritysten henkilöstön määrä.

Seuraavassa kysymyksessä tiedusteltiin vastaajayritysten työllistämien henkilöstön määrää. Tällä, kuten edelliselläkin kysymyksellä, haluttiin selvittää, kohdistuivatko kysymykset kokoluokaltaan oikean kokoisiin yrityksiin. Kuvasta 9 ilmenee, että kuten liikevaihdonkin tapauksessa, oli pääosa vastanneista hyvin pieniä. Joko vain yrittäjän tai yhteensä 5 tai vähemmän työllistäviä yrityksiä oli vastanneista 67 %. Vastaukset kulkivat hyvin käsi kädessä yritysten toimialan kanssa. Muita suurempia työllistäjiä olivat esimerkiksi vanhustenhoitoalalla tai majoitusalaalla toimivia yrityksiä, joissa työvoiman tarve on yritystoiminnan luonteesta johtuen pääsääntöisesti suuri.

3. Toimiala

Tutkimukseen valikoitui hyvinkin kirjava joukko eri aloilla toimivia yrityksiä. Vastausten hajontaa voidaan tässä tapauksessa pitää tutkimuksen kannalta positiivisena asiana, sillä täten tutkimukseen saadaan laaja-alainen kuva alueen eri alan toimijoista. Oikeastaan ainoana yhdistävänä toimialana oli ravintolatoiminta, jonka toimialakseen ilmoitti vastanneista 3kpl eli 20 %. Muuten toimialat olivat hyvin erilaisia, usein kuitenkin yksilöityjen hyödykkeiden kuten atk-ohjelmistojen ja optiikan vähittäiskauppaa. Muita ilmoitettuja toimialoja olivat varaosamyynti, vanhusten asumispalvelu ja kotihoito, mainosteippaus, kielialan käännös- ja oikolukupalvelut, sisustussuunnittelu, toimistotarvikkeiden business-to-business-myynti, naamiaisasujen vähittäismyynti sekä taideteollinen muotoilu. Toimialojen laaja kirjo antaa muihin tutkimuksen kysymyksiin hyvän pohjan, sillä sen ansiosta vastauksia voidaan pitää monipuolisina ja hyvän yleiskuvan antavina.

4. Talouden näkymät

Kuva 10. Vastaajayritysten näkemys taloustilanteesta.

Tässä kysymyksessä selvitettiin, mikä on vastaajajoukon näkemys vallitsevasta taloustilanteesta ja suunnasta mihin se on kehittymässä. Kysymyksen tarkoituksena on luoda pohjaa seuraavalle kysymykselle kasvun mahdollisuuksista. Vastauksista voidaan tulkita, että yritykset kokevat tämänhetkisen tilanteen epävarmaksi, eivätkä välttämättä osaa ottaa suoraa kantaa taloustilanteen kehitykseen. Kuvassa 10 on huomattava, että sekä positiivinen että negatiivinen näkemys sai vastauksia, 13 % kumpikin. Vastaajista 10 kappaletta eli 67 % uskoi, että tilanne ei tule merkittävästi muuttumaan lähitulevaisuudessa. Yksi vastaaja ei ottanut lainkaan kantaa kysymykseen.

Vastaavanlaisia tuloksia on saatu mm. Suomen Yrittäjien alkusyksystä 2012 toteuttamasta yritysbarometrista, jossa todetaan mm. että: "Epävarma taloustilanne pidättelee kysyntää ja liikevaihtoa, mikä heijastuu selvästi yritysten kannattavuutta koskeviin odotuksiin. Barometrin koko 3900 yrityksen vastaajajoukon kannattavuusodotuksia peilaava saldoluku laski nyt neljättä kertaa peräkkäin ja painui lukemaan +6, mitä on pidettävä varsin matalana. Vain joka neljäs pk-yritys arvioi kannattavuutensa paranevan lähimmän vuoden aikana. Hyvissä talouden oloissa vastaava osuus on ollut noin 45 prosenttia." Saldoluvulla +6 tarkoitetaan "paranevat" ja heikkenevät" vastausten erotusta. (Suomen Yrittäjät 2012.)

5. Kasvun mahdollisuudet

Tällä kysymyksellä pyrittiin selvittämään, kokevatko vastaajayritykset, että heillä on mahdollisuuksia kasvaa lähitulevaisuudessa. Lisäksi tiedusteltiin, mikä on merkittävin este kasvulle. Poikkeavana tekijänä aikaisemmin mainittuun yritysbarometriin on se, että Kaarina-Piikkiön alueen yrityksillä tuntuu olevan vastausten perusteella varovaisen positiivinen asenne mahdollista kasvua kohtaan. Ainoastaan 2 kpl eli 13,3 % vastaajista oli ehdottomasti sitä mieltä, että kasvu ei ole lähitulevaisuudessa mahdollista. Vastaavasti samat vastaajat olivat edelliseen kysymykseen vastanneet uskovansa taloustilanteen huonontuvan.

Selittävät tekijät mahdolliseen kasvuun olivat moninaiset. Osa toimijoista kertoi jo tehneensä investointeja ja kasvattaneensa toimintaansa, mm. uusien toimitilojen hankinnan tai lisärekrytointien muodossa. Lisäksi mainittiin, että ammattitaitoisen työvoiman löytyminen on kasvun ehto, ja se on koettu haastavaksi. Rekrytoinnin onnistuessa on kuitenkin koettu liiketoiminnan kehittäminen mahdolliseksi. Yksi toimija kertoo kasvun olevan riippuvainen kuntatason päätöksistä. Kyseinen toimija toimii vanhusten asumispalvelujen tuottajana. Vastanneista kaksi eli 13,3 % kertoo, että uskovat kyllä kasvun mahdollisuuksiin, mutta alalla yleisesti ei ole tapahtunut kasvua. 15 vastanneesta 6 eli 40 % uskoo kasvuun, mutta ei osaa erikseen perustella näkemystään.

Negatiivisia näkemyksiä kasvun mahdollisuuksista saatiin kahdelta vastaajalta. Molemmissa tapauksissa merkittävämpänä estävänä tekijänä pidetään taloustilanteen epävarmuutta. Toinen vastanneista kertoi merkittäväksi syyksi myös kotimaisten investointien ja työllisyyden nollakasvun.

6. Rahoitustarve ja rahoituksen kohdistaminen

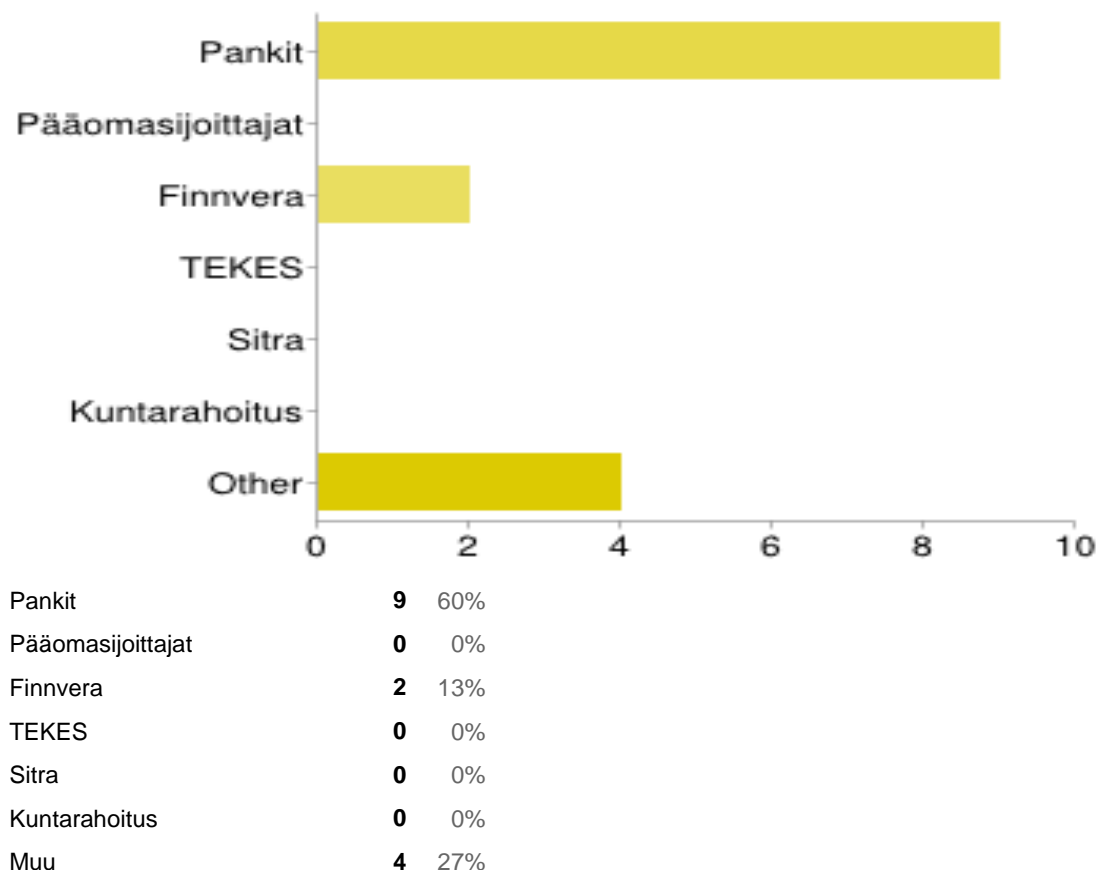
Tässä kysymyksessä selvitettiin, onko yrityksellä rahoitustarvetta tällä hetkellä, ja mihin mahdollinen rahoitus olisi tarkoitus kohdistaa. Kyselyyn vastanneista yrityksistä 6 eli 40 % kertoi suoralta kädeltä, että rahoituksen tarvetta ei tällä hetkellä ole. Tässä voi heijastua myös edellisissä kysymyksissä ilmennyt pessimistisyys vallitsevaa taloustilannetta kohtaan, jolloin rahoituksen ottaminen ei tunnu yrityksille hyvältä ratkaisulta.

Suurin osa vastanneista eli 9 kpl (60 %) kuitenkin sanoo, että rahoituksen tarvetta voisi yritystoimintaan olla. Näin vastanneista neljä kertoo, että rahoitusta tarvitaan erityisesti käyttöpääoman lisäämiseen. Loput rahoitusta tarvitsevista puolestaan suunnittelevat kalusteinvestointeja ja rakennuskannan kehittämistä. Myös myyntivaraston laajentaminen on ajankohtaista. Mielenkiintoisena voidaan pitää rahoituksen tarvetta yrityksen käyttöpääomaksi. Voidaan tulkita, että saapuva kassavirta ei ole näin vastanneilla yrityksillä riittävää täyttämään yritysten käyttöpääoman tarvetta, jolloin rahoitustarve

kasvaa. Tästä puolestaan nousee kysymys, voiko tilanne johtua mahdollisesti epävarmasta taloustilanteesta.

Jälleen Suomen Yrittäjien yritysbarometri tukee tutkimuksen tuloksia. Barometrissä mainitaan rahoitustarpeesta mm. seuraavaa: "Varovaisuus investoinneissa näkyy myös rahoituksen kysynnässä. Teollisuudessa vain 16 prosenttia rahoitusta suunnittelevista pk-yrityksistä kertoo tarvitsevansa rahoitusta ensisijaisesti laajennusinvestointeihin. Osuus on kuusi prosenttiyksikköä alempi kuin edellisessä barometrissä. Yritysten käyttöpääoman tarve ei ole yhtä suuri kuin edellisissä barometreissä, mutta silti joka neljäs rahoituksen hakemista aikova yritys nimeää käyttöpääoman tarpeen tärkeimmäksi syyksi rahoituksen hakemiseen". (Suomen Yrittäjät 2012.)

7. Rahoituksen lähteet

Kuva 11. Yritysten rahoituslähteet.

Kysyttäessä yritysten rahoitusten lähteestä haluttiin selvittää, mistä yritysten vieras pääoma pääsääntöisesti tulee. Kuten odottaa saattoi, ovat suomalaiset pankit pääasiallinen rahoituksen lähde pienille ja keskisuurille yrityksille. Kuva 11 osoittaa, että 60 % vastanneista kertoi nykyisen rahoituksensa olevan täysin pankkilähtöistä.

Finnveraa rahoituksessaan oli käyttänyt vastanneista kaksi eli 13 %. Voidaankin todeta, että monesti pankkien ja Finnveran rahoitus kulkevat käsi kädessä erilaisten rahoitus- ja takausjärjestelyiden kautta. Hyvin tavallista on esimerkiksi jaettu vastuu pankin ja Finnveran kesken, jolloin Finnvera jakaa pankin ottamaa rahoitusriskiä takaamalla osan yrityksen rahoituksesta. Toki Finnveralla on tarjota yrityksille myös suoraa rahoitusta, kuten ns. naisyrittäjälainaa ja pienyrityslainaa, jotka ovat suunnattu korkeintaan 5 henkeä työllistävälle yrittäjille. (Finnvera 2012.)

Yksi vastaajista kertoi rahoituksensa perustuvan kokonaan tulorahoitukseen, joten vierasta pääomaa ei ole tarvinnut ottaa. Lisäksi rahoituksena oli käytetty muun muassa yksityisistä varoista yritykselle annettua lainaa. Kenties poikkeavimpana rahoitusmuotona oli mainittu konsernin kautta tuleva rahoitus, jonka oli ilmoittanut yksi vastaajista. Kaksi vastaajaa jätti vastaamatta kysymykseen.

8. Vastaajien näkemys Suomessa toimivista pankeista

Tämä kysymys pyrki selvittämään, millaisia näkemyksiä ja asenteita vastaajayrityksillä on Suomessa toimivia pankkeja kohtaan. Kysymys on aseteltu opinnäytetyön toimeksiantajan näkökulmasta. Peräti 8 vastaajista eli 53,3 % ei vastannut tähän kysymykseen lainkaan, mutta lopuista vastauksista saatiin tehokkaasti selville yritysten mielipiteitä pankkien toiminnasta. Pääsääntöisesti näkemykset olivat kriittisiä. Suurinta kritiikkiä vastanneet antavat pankeille aktiivisuuden puutteesta. Useampi vastaaja kokee, että pankkien aktiivisuus yrityksiä kohtaan on vähäistä tai jopa olematonta. Tämä on erityisen huomionarvoista, kun otetaan huomioon Suomen rahamarkkinoilla

oleva tiukka kilpailutilanne ja erittäin suuri kilpailu hyvän luottoluokituksen omaavista asiakkaista.

Rahoituksen saannista asiakkaiden näkemykset ovat vaihtelevia. Kaksi vastaajaa toteaa, että rahoitusta on suhteellisen helppo saada edullisella hinnalla, johtuen pitkälti vallitsevasta alhaisesta korkotasosta. Toinen edellä mainituista vastaajista kertoo, että pankkien yhteydenottohalukkuus on sijoitustuotteiden kaupassa huomattavasti aktiivisempaa kuin rahoituksessa. Tämä on mahdollisesti selitettävissä usealla tekijällä. Rahoituksen myynti pääsääntöisesti lähtee asiakkaan tarpeesta, kun taas sijoitustuotteiden kauppa on usein tuotemyyntiä ja asiakkaaseen kohdistuvaa. Lisäksi vallitsevassa tilanteessa, jossa pankkien valvonta ja sääntely kiristyy jatkuvasti, on pankkien intresseissä olla varovaisempi luotonannossaan. Tämä kehitys on nähtävissä yleisesti euroalueella. YLE uutisoi huhtikuussa 2012, että Kansainvälisen valuuttarahaston mukaan euroalueen pankit tiukentavat luotonantoa lähivuosina huomattavasti, kasvattaakseen pääomiaan. Tämä vaikuttaa luonnollisesti myös Suomen pankkialaan, ja oletettavasti pankit pyrkivät hillitsemään luottokantojensa kasvua lähivuosina. (YLE 2012.) Myös muissa vastauksissa sama linja on selkeästi nähtävissä. Kaksi vastaajista toteaa, että rahoituksen ehdot ovat tiukentuneet ja korot nousseet. Lisäksi moititaan pankkien haluttomuutta riskienottoon rahoituksessaan.

9. Ideoita uudentyyppisen rahoitukseen

Tällä kysymyksellä oli saada selville yrityksillä mahdollisesti olevia visioita tai ajatuksia siitä, miten rahoitusta voitaisiin järjestää toisin. Pääsääntöisesti vastaajilla ei ollut ideoita tai kehitysehdotuksia poikkeaviksi rahoitusratkaisuksi. Vastaajista 12 jätti vastaamatta kysymykseen, ja vain kolme vastaajaa esitti ideoita uudenlaiseen toiminnan rahoitukseen. Ensimmäinen vastaajayritys esittää, että starttirahoihin ohjattuja määrärahoja tulisi selkeästi kasvattaa, sillä yrityksen näkemyksen mukaisesti starttirahojen myöntämiseen osoitetut varat ovat riittämättömiä.

Toinen vastaus ehdottaa, että pankkien tulisi olla valmiimpi ottamaan riskejä rahoituksessa, ja ehdottaa yrityksen sanoin ns. "Amerikan mallia", jossa yrityksiä rahoitettaisiin riskilläkin. Tähän ehdotukseen voidaan todeta heti, että kuten edellisessäkin kysymyksessä on tullut esille, on euroalueen pankkien riskinotto vähenemässä entisestään lähitulevaisuudessa. Lisäksi esimerkiksi Pohjois-Amerikan rahoitusmarkkinoilla tapahtunut varomaton luotonanto oli eräs tekijöistä joka aiheutti kansainvälisen talouskriisin vuonna 2008.

Kolmannessa ehdotelmassa yritys ehdottaa mallia, jossa yrityksen olisi mahdollista saada vaihto-omaisuutta tavarantoimittajilta pidemmällä maksuajoilla ja samanaikaisesti nopeuttaa maksujen kotiuttamista asiakkailta takaisin yritykseen. Käytännössä tässä mallissa tavarantoimittajat joutuisivat epäedullisempaan asemaan aikaisempaan nähden, ja asiakkaiden maksuaika lyhenisi laskuttavaan yritykseen nähden. Näin ollen yritys saisi pidempiaikaista tulorahoitusta. Käytännössä kyseinen ehdotelma on paradoksaalinen, sillä vastaavasti tavarantoimittajien olisi siten mahdollista noudattaa samaa logiikkaa yritystä kohtaan, ja lopputuloksena maksuajat lyhenisivät niin yritykseltä tavarantoimittajalle kuin asiakkailta yritykseenkin.

4 JOHTOPÄÄTÖKSET

Yritystoimintaan kuuluu olennaisena osana toiminnan ja investointien rahoittaminen. Käyttöpääoma on hyvin yleinen rahoituksen kohde pienyrityssektorilla, mutta tässä työssä keskityttiin pääasiassa kasvun ja investointien rahoitukseen. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, millaisia rahoituslähteitä yritykset pääsääntöisesti käyttävät mahdollisiin investointeihinsa, millaisia näkemyksiä heillä on lähitulevaisuuden taloustilanteen kehityksestä ja millaisia näkemyksiä tai odotuksia heillä on rahoittajatahoa kohtaan. Työn empiirinen osa keskittyi Kaarinan ja Piikkiön alueen eri aloilla toimiviin pienyrityksiin. Kaarinan kunnan alueella toimii runsaasti pienyrityksiä, joten alue oli tutkimuksen kannalta hedelmällinen. Tutkimuksen tavoitteena oli palvella suomalaisen finanssialan toimijan X yritysasiakashankintaa ja asiakaspitoa, tässä tapauksessa juuri Kaarinan kunnan alueella.

Empiirinen osa käsitteli pienyritysten määritelmää erilaisten tekijöiden näkökulmasta, yrittäjäyshalukkuutta, kasvuhaluukkuutta, rahoitusinstrumentteja ja rahoitusta tarjoavia alan toimijoita. Työn empiirisessä osassa käsiteltiin yritysten edustajien näkemyksiä taloustilanteesta, kasvun mahdollisuuksista, alan toimijoista ja rahoituksen saatavuudesta. Lisäksi peruskysymyksillä kartoitettiin vastaajayritysten kokoluokkaa. Näkemykseni mukaan sähköpostin kautta saapuneen kyselyn helppo sivuuttaminen oli yhtenä syynä suhteellisen alhaiseen vastausprosenttiin ja lisäksi voidaan pitää mahdollisena, että osa kyselyistä kohdistui väärälle henkilölle. Hyvänä asiana voidaan pitää sitä, että vastaajayritykset olivat hyvinkin erilaisia, niin kokonsa kuin liiketoiminta-alansakin puolesta. Tämän seikan osalta voidaan todeta, että tutkimuksen päätavoite saavutettiin, mutta lopputulokset olisivat voineet olla määrällisesti vielä laajemmat. Käytettyjä tutkimusmenetelmiä voidaan kuitenkin pitää kaksijakoisina. Toisaalta kyselylomake vastasi hyvin toivomiini kysymyksiin, mutta vastaavasti vastauksien määrä jäi suunniteltua pienemmäksi. Tähän olisi voinut vaikuttaa esimerkiksi lähettämällä entistä enemmän kyselylomakkeita

yrittäjille, tai vaihtoehtoisesti kohdistaa ne paremmin oikeille ihmisille. Voidaan kuitenkin todeta, että vastaukset antoivat mielestäni riittävän kuvan tietyn maantieteellisesti rajatun alueen yrityksistä. Lopputulokset selventävät toimeksiantajalle hyvin yhden maantieteellisen alueen olosuhteita.

Mielestäni teoriaosuus tuki hyvin tutkimusta ja toimi yleisesti hyvänä pohjana pienyritysten rahoituksen ymmärtämiseen. Työn teoriaosassa oli rahoitusinstrumenttien valikoimaa ja rahoituksen tarjoajia käyty läpi suhteellisen laajalti, mutta vastaajayrityksissä vastaukset olivat niiltä osin hyvin samankaltaisia. Pankit pysyvät edelleen tärkeimpänä rahoituksen lähteenä pienyrityksille. Velkakirjalainat ja luotolliset tilit ovatkin alan yleisimpiä rahoitusmuotoja. Uskollisuus pankkeja ja perinteisiä rahoitusinstrumentteja kohtaan näkyi myös siinä, että vastaajilla ei ollut kertoa voimakkaita mielipiteitä markkinoilla toimivista pankeista, eikä juurikaan ideoita täysin uudenlaisiin rahoitusratkaisuihin.

Tutkimuksen tulokset heijastivat voimakkaasti tällä hetkellä vallitsevaa epävarmuutta yritysten ja yrittäjien keskuudessa. Esimerkiksi vastaajien näkemyksessä taloustilanteen kehityksestä oli paljon vaihtelua. Sekä taloustilanteen huonontuminen että paraneminen sai kannatusta, mutta huomattavaa on, että pääosa vastaajista ei osannut ottaa selkeää kantaa kysymykseen. Tästä voidaankin tulkita, että markkinoiden epävarmuus ja tiedotusvälineissä näkyvä pessimistisyys vaikuttaa voimakkaasti yrittäjien asenteisiin tulevaisuutta kohtaan. Työni puolesta olen havainnut, että yleinen mieliala yrittäjien keskuudessa on suhteellisen pessimistinen, mutta ennen kaikkea epävarma. Epävarmuus leimaa yritystoimintaa toimialasta ja toimijan koosta riippumatta. Epävarmuudesta huolimatta yllättävän moni vastaajista piti kuitenkin liiketoiminnan kasvattamista tässä tilanteessa mahdollisena, ja osa oli jo pyrkinyt toimintansa kasvattamiseen investointien keinoin.

Opinnäytetyön eteneminen oli melko haasteellista. Teoriaosuus valmistui aikataulussa alkuperäisen suunnitelman mukaisesti, mutta tutkimuksen valmistuminen kesti kauemmin kuin olin suunnitellut. Teoriaosion työstäminen sujui vaivattomasti. Saatuaani tutkimuksen tulokset helposti luettavaan muotoon,

oli niiden purkaminen ja tulkinta vaivatonta. Tutkimukseen liittyen vastausten määrä oli ainoa asia, jossa keksin konkreettista parannettavaa. Työn aikana heräsikin uusia kysymyksiä ja mahdollisia aiheita jatkotutkimukselle, joissa suurempaa vastaajajoukkoa voisi hyödyntää. Esimerkiksi vastaavan tutkimuksen voisi kohdistaa muihin Turun reunakuntiin tai Turun alueelle. Lisäksi tutkimusta voisi lähestyä eri näkökulmasta. Voitaisiin esimerkiksi tarttua yhteen nyt pintapuolisemmin tutkituista aiheista, kuten asenteisiin markkinoilla toimivia pankkeja kohtaan. Tätä kysymystä voitaisiin avata tarkentaviin kysymyksiin, joilla selvitettäisiin esimerkiksi pankkien aktiivisuutta yrityksiä kohtaan, rahoituksen saamisen ehtoja ja rahan hintaa. Tutkimustuloksissa ilmeni, että aktiivisuutta yritysten suuntaan voisi nytkin jo lisätä.

LÄHTEET

Kirjalliset lähteet

Kallio, Jukka 2002. Pienyrityksen kehittymisen tiet. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Kontkanen, Erkki 2008. Pankkitoiminnan käsikirja. Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy

Leppiniemi, J.& Puttonen, V. 2002. Yrityksen rahoitus. Porvoo, WS Bookwell Oy.

Matikainen E. 2007. Omistajien tahtotila ja kansainvälistyminen erottavat nopeat hitaista. Teoksessa Boardman Oy (toim.). Kasvun haasteet – Kasvuyritysten rakentaminen. Gummerus Kirjapaino Oy 2007

Tarjanne A. 2007. Mistä on parhaat kasvuyrittäjät tehty? .Teoksessa Boardman Oy (toim.). Kasvun haasteet – Kasvuyritysten rakentaminen. Gummerus Kirjapaino Oy 2007.

.

Sähköiset lähteet

Finnvera 2012. Lainarahoitus yritykselle. Viitattu 19.10.2012.
<http://www.finnvera.fi/Tuotteet/Lainat>

Elinkeinoelämän keskusliitto 2006. Kasvun ajurit 2. Viitattu 27.9.2011.
http://www.ek.fi/ek/fi/yrittajyys_ym/yrittajyys/tietoa_pk-yrityksista/liitteet/Kasvun_ajurit2_tiivistelmae.pdf

Elinkeinoelämän keskusliitto 2010a. Kasvun ajurit 6. Viitattu 27.9.2011.
http://www.ek.fi/ek/fi/tutkimukset_julkaisut/2010/4_huhti/Kasvun_ajurit_6.pdf

Elinkeinoelämän keskusliitto 2010b. Yritysrahoitus. Viitattu 1.10.2011.
http://www.hpl.fi/www/fi/yrittajyys_ja_pk/Yritysrahoitus/index.php

Kauppalehti 2012. Korko: Euribor 12 kk. Viitattu 21.11.2012
http://www.kauppalehti.fi/5/i/porssi/korot/korko.jsp?intid=KOR_EUR12M

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma 2011. Kasvuyrittäjyys. Viitattu 29.9.2011.
<https://www.varma.fi/fi/yritykset/ajankohtaista/yrittaja/2010/kasvuyrittajyys/pages/default.aspx>

Osuuspankki 2011. Yritysassiakkaat/rahoitus. Viitattu 1.10.2011.
<https://www.op.fi/op/yritysassiakkaat/rahoitus/investoinnit?id=60200&srcpl=8>

Suomen Pankki 2010. Vuosikatsaus/Rahoitustilastot. Viitattu 1.10.2011.
http://www.suomenpankki.fi/fi/tilastot/tase_ja_korko/Documents/Rahoitustilastot_vuosikatsaus_2010.pdf

Sampo Pankki 2011. Keskisuuret yritykset/rahoitus. Viitattu 2.10.2011.
<http://www.sampopankki.fi/fi-fi/Yritysassiakkaat/Keskisuuri-yritys/Rahoitus/Pages/Rahoitus.aspx>

Suomen Yrittäjät 2012, Yritysbaremetri, Syksy 2012. Viitattu 10.10.2012.
<http://www.yrittajat.fi/fi-FI/suomenyrittajat/tutkimustoiminta/pk-yritysbaremetri-2-2012/>

Tilastokeskus 2011. Käsitteet ja määritelmät. Viitattu 26.9.2011.

<http://www.stat.fi/meta/kas/index.html>

YLE 2012. Euroalueiden pankkien luotonanto. Viitattu 18.4.2012

http://yle.fi/uutiset/imf_euroalueiden_pankkien_luotonanto_vahenee/5776046

Liite 1. Saateviesti

Hei, Olen Turun Ammattikorkeakoulun rahoitus- ja vakuutusalan viimeisen vuoden opiskelija, ja teen lopputyötäni pienten yritysten kasvusta ja kasvun rahoittamisesta. Lopputyössäni tutkin Kaarinan ja Piikkiön alueella toimivien pienten yritysten näkemyksiä taloustilanteeseen ja yritystoiminnan kasvattamiseen. Ohessa on kyselylomake, jossa oleviin kysymyksiin vastaaminen vie aikaanne vain muutaman minuutin. Toivon, että löydätte pienen hetken aikaa vastata kysymyksiin. Vastaamaan pääset klikkaamalla oheista linkkiä! Kyselyn vastauksia käsitellään luottamuksellisesti, ja vastaajayritysten nimiä tai yhteystietoja ei anneta julki. Opinnäytetyössä julkaistavissa tuloksissa ei käytetä yritysten nimiä, tai mitään sellaista tietoa, jonka avulla tuloksia olisi mahdollista yhdistää tiettyyn yritykseen.

Kiitos vastauksista!

Patrik Ekebom

Turun Ammattikorkeakoulu

Liite 2. Kyselylomake

Liikevaihto

Arvioi yrityksenne liikevaihdon suuruutta

0-150 000 €
150 000-300 000 €
300 000-500 000 €
500 000- 1 milj. €
1-3 milj. €
3-5 milj. €
5-10 milj. €
Muu

Henkilöstömäärä

Kuinka monta työntekijää yrityksenne työllistää?

Vain yrittäjän
2-5
5-10
10-20
Muu

Toimiala

Millä toimialalla yrityksenne toimii?

Talouden näkymät

Millaisina koette tämänhetkisen taloustilanteen? Entä lähitulevaisuuden?

Taloustilanne huononee
Taloustilanne pysyy ennallaan
Taloustilanne paranee

Kasvun mahdollisuudet

Koetteko, että yrityksenne olisi mahdollista kasvaa lähitulevaisuudessa? Jos ei, niin mikä on merkittävin estävä tekijä?

Rahoitustarve ja rahoituksen kohdistaminen

Arvioi yrityksenne mahdollista rahoitustarvetta, ja rahoituksen kohdistamista (esim. kalustoinvestoinnit, henkilöstö, käyttöpääoma).

Rahoituksen lähde

Mistä yrityksenne voisi ensisijaisesti hakea rahoitusta toimintaansa?

Pankit
Pääomasijoittajat
Finnvera
TEKES
Sitra
Kuntarahoitus
Muu

Näkemys Suomessa toimivista pankeista

Jos vastasitte edelliseen "pankit", niin mikä on yrityksenne näkemys markkinoilla toimivista pankeista (rahoituksen hinta, näkyvyys, aktiivisuus asiakkaita kohtaan)?

Ideoita uudentyyppisiin rahoitusratkaisuihin

Onko Teillä ideoita tai kehitysehdotuksia johonkin sellaisiin rahoitusmalliin, jota rahoituslaitokset eivät tällä hetkellä tarjoa, mutta voisi hyödyntää yrityksenne toimintaa?